

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ.
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
ІМЕНІ В.М.КОРЕЦЬКОГО

01001, Україна, м. Київ
вул. Трьохсвятительська, 4
тел. (044) 278 5155
факс (044) 278 5474
E-mail: idpnanu@gmail.com

NATIONAL
ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
KORETSKY INSTITUTE
OF STATE AND LAW

4, Trjohsvjativetska st.,
01001, Kyiv, Ukraine
tel. (044) 278 5155
fax (044) 278 5474
E-mail: idpnanu@gmail.com

14.12.2021 № 126/221-е

на № _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора Інституту держави і права імені В.М.Корецького НАН України з наукової роботи, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, заслужений юрист України

О.В. Скрипнюк

14 грудня 2021 р.

ВИСНОВОК

науково-правової експертизи щодо доктринального тлумачення та застосування окремих норм і положень законодавства України, виконаної відповідно до звернення ТОВ «Сумитеплоенерго» на підставі Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу»

I. Зміст звернення. Питання, поставлені на вирішення науково-правової експертизи.

До Інституту держави і права імені В.М.Корецького НАН України надійшло звернення ТОВ «Сумитеплоенерго» (далі – **Заявник** або **Замовник**), з проханням (вх. № 126/153-е від 09.12.2021 р.) про проведення науково-правової експертизи, на вирішення якої на основі викладеної фабули (основних обставин) поставлено **наступне питання:**

1) Чи є правові підстави для визнання представницьким органом місцевого самоврядування ТОВ «Сумитеплоенерго» підприємством, яке надає соціально важливі послуги населенню з постачання теплової енергії (централізованого опалення) та постачання гарячої води (централізованого постачання гарячої води) у межах території обслуговування на території Сумської міської територіальної громади?

II. Юридичні підстави для проведення науково-правової експертизи.

- звернення (заява) ТОВ «Сумитеплоенерго», вх. № 126/153-е від 09.12.2021 року;
- згода Інституту держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України на проведення науково-правової експертизи та її договірна вартість, що згідно ч.2 ст.638 Цивільного кодексу України вважається укладенням відповідного цивільно-правового договору (угоди);
- Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» №51/95-ВР від 10 лютого 1995 р. (з наступними змінами і доповненнями);
- Статут Інституту держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України (в частині повноважень на проведення науково-правових експертиз);
- наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2004 р. №12 «Про проведення державної акредитації фізичних та юридичних осіб на право проведення наукової та науково-технічної експертизи» (пункт 3.2 – в частині повноважень установ та організацій Національної та галузевих академій наук України на здійснення спеціалізованої експертної діяльності без додаткової акредитації, на підставі статутних положень, якими така діяльність передбачена);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними науковими установами» від 28 липня 2003 р. N 1180 (п. 4).

Оснoву нoрмaтивнoї бaзи для прoвeдeння дoслiджeння (eкспeртизи) стaнoвить Зaкoн Укрaїни "Прo нaукову тa нaуковo-тeхнiчну експeртизу". Вiдпoвiднo дo ст. 1 цьoгo Зaкoну нaуковa i нaуковo-тeхнiчнa експeртизa – цe дiяльнiсть, мeтoю якoї є дoслiджeння, пeрeвiркa, aнaлiз тa oцiнкa нaуковo-тeхнiчнoгo рiвня oб'єктiв експeртизи i пiдгoтoвкa oб'єктoвaнiх вiснoвкiв для прийняття рiшeнь щoдo тaких oб'єктiв. Нaуковo-прaвoвe дoслiджeння (нaуковo-прaвoвa експeртизa) нe є судoвoю експeртизoю, a її aвтoри нe є судoвими експeртaми. Змiст нaуковo-прaвoвoгo дoслiджeння вiдoбрaжae нaуковi (дoктринaльнi) пoгляди aвтoрiв нa прaвoвi нoрми, прoцeси i явищa, вiдпoвiднi прaвoвiднoсини тoщo. Згiднo ст. 2 Зaкoну oснoвними зaвдaннями нaуковoї i нaуковo-тeхнiчнoї експeртизи є: oб'єктивнe, кoмплeкснe дoслiджeння oб'єктiв експeртизи; пeрeвiркa вiдпoвiднoстi oб'єктiв експeртизи вимoгaм i нoрмaм чиннoгo зaкoнoдaвствa; oцiнкa вiдпoвiднoстi oб'єктiв експeртизи сучaснoму рiвню нaукових i тeхнiчних знaнь, тeндeнцiям нaуковo-тeхнiчнoгo прoгрeсу, пpинципaм дeржaвнoї нaуковo-тeхнiчнoї пoлiтики, вимoгaм eкoлoгiчнoї бeзпeки, eкoнoмiчнoї дoцiльнoстi; aнaлiз рiвня викoристaння нaуковo-тeхнiчнoгo пoтeнцiялу, oцiнкa рeзультaтивнoстi нaуковo-дoслiдних рoбiт i дoслiднo-кoнстpуктoрських рoзрoбoк; пpогнoзувaння нaуковo-тeхнiчних, сoцiяльнo-eкoнoмiчних i eкoлoгiчних нaслiдкiв рeалiзaцiї чи дiяльнoстi oб'єктy експeртизи; пiдгoтoвкa нaуковo oб'єктoвaнiх експeртних вiснoвкiв. Нaуковo-прaвoвий експeрт гoтує вiснoвoк нa пiдстaвi дoкyмeнтiв, нaдaних зaявникoм, i нe нeсe

відповідальності за повноту цих документів та їх достовірність. В разі використання іноземних джерел їх переклад забезпечується заявником, який і несе відповідальність за достовірність такого перекладу.

III. В процесі проведення науково-правової експертизи та підготовки її висновку системно проаналізовано нижченаведені нормативно-правові акти, узагальнення судової практики, надані Заявником копії документів, а також спеціальна наукова юридична література з питання, винесеного на вирішення науково-правової експертизи, зокрема:

а) нормативно-правові акти, акти судової практики, офіційні джерела:

- 1) Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року №3435-IV;
- 2) Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 03 жовтня 2019 р. №157-IX;
- 3) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР;
- 4) Закон України «Про соціальні послуги» від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII;
- 5) Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 05 жовтня 2017 р. 2163-VIII;
- 6) Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання оренди державного та комунального майна» від 03 червня 2020 р. №483-2020-п;
- 7) Постанова Кабінету Міністрів України "Деякі питання об'єктів критичної інформаційної інфраструктури" від 09 жовтня 2020 р. N 943;
- 8) Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування переліку інформаційно-телекомунікаційних систем об'єктів критичної інфраструктури держави» від 23 серпня 2016 р. № 563-2016-п;
- 9) Інші нормативно-правові акти, посилання на які містяться у нижченаведеному висновку.

IV. Опис науково-правового експертного дослідження та його результати з поставленого питання:

Чи є правові підстави для визнання представницьким органом місцевого самоврядування ТОВ «Сумитеплоенерго» підприємством, яке надає соціально важливі послуги населенню з постачання теплової енергії (централізованого опалення) та постачання гарячої води (централізованого постачання гарячої води) у межах території обслуговування на території Сумської міської територіальної громади?

Поставлене Заявником питання містить у собі **три взаємопов'язаних правових проблеми, які потребують дослідження:**

- 1) визначення терміну «соціально важливі послуги»,

2) визначення ТОВ «Сумитеплоенерго» як підприємства, яке надає соціально важливі послуги

3) наявність або відсутність правових підстав для визнання представницьким органом місцевого самоврядування ТОВ «Сумитеплоенерго» підприємством, яке надає соціально важливі послуги населенню.

Тому, для відповіді на поставлене питання, насамперед, необхідно проаналізувати термін *«соціально важливі послуги»*, його законодавче визначення та встановити, чи відповідає ТОВ «Сумитеплоенерго» критеріям, за якими його можна було б визначити, як підприємство, яке надає соціально важливі послуги.

Термін *«соціально важливі послуги»* використовується у нормативних та деяких підзаконних актах. Зокрема, у частині 2 статті 18 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019 року №157-IX (далі – *Закон про оренду*) встановлено, що *без проведення аукціону* можуть бути продовжені договори, які укладені з підприємствами, установами, організаціями, *що надають соціально важливі послуги населенню*.

Відповідно до пункту 137 Постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання оренди державного та комунального майна» від 03.06.2020 року №483-2020-п (далі – *Постанова КМУ*) встановлено, що якщо заява подається підприємством, установою, організацією, *що надає соціально важливі послуги населенню*, орендар подає також документи, що підтверджують *відповідність критеріям*, установленим абзацом другим цього пункту Порядку.

Підприємства, установи, організації, *що надають соціально важливі послуги населенню*, визначаються згідно з додатком 4.

Водночас, ні в Постанові КМУ, ані Законі про оренду *не надається нормативного визначення терміну «соціально важливі послуги»*, ані критеріям «важливості» певної послуги. Натомість у статті 1 Закону про оренду міститься лише бланкетне положення, що інші терміни вживаються в значеннях, наведених в інших законах України.

На даний час чинне законодавство України не містить визначення терміну *«соціально важливі послуги»*, хоча такий термін і використовується у деяких нормативних та підзаконних актах.

Отже, за умови *відсутності чіткого законодавчого визначення терміну «соціально важливі послуги»*, науково-правовий експерт вважає за можливе надати таке визначення вказаного терміну на підставі аналогії закону.

У діючому законодавстві України, науковій літературі, а також у деяких законопроектах використовуються схожі за формулюванням та значенням

терміни «суспільно важливі послуги», «життєво-важливі послуги», а також такі терміни як «соціальні послуги» та «базові соціальні послуги».

Нормативні визначення термінів «соціальні послуги» та «базові соціальні послуги» містяться у частині 1 статті 1 Закону України «Про соціальні послуги», в якій закріплено, що *соціальні послуги* – це дії, спрямовані на профілактику складних життєвих обставин, подолання таких обставин або мінімізацію їх негативних наслідків для осіб/сімей, які в них перебувають. Особи/сім'ї можуть надаватися одна або одночасно декілька соціальних послуг. Порядок організації надання соціальних послуг затверджується Кабінетом Міністрів України; базові соціальні послуги - це соціальні послуги, надання яких отримувачам соціальних послуг відповідно до цього Закону забезпечується Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських рад міст обласного значення, а також виконавчими органами сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад, створених згідно із законом та перспективним планом формування територій громад і визнаних Кабінетом Міністрів України спроможними в порядку, встановленому законом (далі - ради об'єднаних територіальних громад).

Із наведених визначень (в контексті поставленого питання) в якому акцентується увага на терміні «соціально важливі послуги», очевидним є те, що вказані визначення (незважаючи на схожість назв термінів через прикметник «соціальні») *відносяться до різних сфер правового регулювання та мають різний зміст.*

Зазначене впливає також із преамбули Закону України «Про соціальні послуги», в якій встановлено, що цей Закон визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних наслідків, особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Враховуючи спрямованість дії Закону України «Про соціальні послуги» прикметник «соціальні» у терміні «соціальні послуги» використовується радше у значенні, як такі що спрямовані на допомогу. Це не виключає можливості визначення таких послуг як важливих, однак законодавець таких критеріїв *не встановив.*

Для розуміння критеріїв «важливості» надаваної послуги необхідно звернутись до нормативно закріплених термінів, в яких законодавець чітко

визначив критичну важливість певних послуг, які можуть надаватись суб'єктами господарювання усіх форм власності.

Зокрема, у пункті 16 статті 1 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» міститься визначення критично важливим об'єктам інфраструктури - це підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, діяльність яких безпосередньо пов'язана з технологічними процесами та/або *наданням послуг, що мають велике значення для економіки та промисловості, функціонування суспільства та безпеки населення, виведення з ладу або порушення функціонування яких може справити негативний вплив на стан національної безпеки і оборони України, навколишнього природного середовища, заподіяти майнову шкоду та/або становити загрозу для життя і здоров'я людей.*

Відповідно до частини 1 статті 6 цього ж Закону, до *об'єктів критичної інфраструктури* можуть бути віднесені підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, які: провадять діяльність та надають послуги в галузях енергетики, хімічної промисловості, транспорту, інформаційно-комунікаційних технологій, електронних комунікацій, у банківському та фінансовому секторах, а також на платіжному ринку; *надають послуги у сферах життєзабезпечення населення, зокрема у сферах централізованого водопостачання, водовідведення, постачання електричної енергії і газу, виробництва продуктів харчування, сільського господарства, охорони здоров'я; є комунальними, аварійними та рятувальними службами, службами екстреної допомоги населенню; включені до переліку підприємств, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави; є об'єктами потенційно небезпечних технологій і виробництв.*

У пункті 2 постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання об'єктів критичної інформаційної інфраструктури" від 09 жовтня 2020 р. N 943 використовується термін «життєво важливі послуги та функції», який ототожнюється із терміном «основні послуги» та визначається як послуги, які надаються, та функції, що виконуються, операторами основних послуг, збої та переривання у наданні (виконанні) яких призводять до негативних наслідків для населення, суспільства, соціально-економічного стану та національної безпеки і оборони України.

У пункті 2 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування переліку інформаційно-телекомунікаційних систем об'єктів критичної інфраструктури держави» від 23 серпня 2016 р. № 563-2016-п (втратила чинність) було визначено, що об'єкти критичної інфраструктури - це

підприємства та установи (незалежно від форми власності) *таких галузей, як енергетика, хімічна промисловість, транспорт, банки та фінанси, інформаційні технології та телекомунікації (електронні комунікації), продовольство, охорона здоров'я, комунальне господарство*, що є стратегічно важливими для функціонування економіки і безпеки держави, суспільства та населення.

Отже, законодавець чітко визначив послуги у сферах життєзабезпечення населення, зокрема у сферах централізованого водопостачання, водовідведення, постачання електричної енергії і газу, як важливі для суспільства та держави.

З аналізу змісту проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів автомобільним та міським електричним транспортом №4583, який зареєстровано 13.01.2021 року у Верховній раді України та нараз опрацьовано профільними комітетами (URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70814) пропонується закріпити на рівні закону визначення послуги з перевезення пасажирів автомобільним та міським електричним транспортом, *як суспільно важливої послуги*.

З огляду на викладене вище, науково-правовий експерт приходить до висновку про *можливість ототожнення термінів «соціально важлива послуга» та «суспільно важлива послуга»*.

Варто при цьому звернути увагу також на судову практику у спорах, в яких судами аналізувався статус сторони у справі, як суб'єкта господарювання, який надає соціально важливі послуги.

Верховний Суд неодноразово наголошував про *суспільну необхідність господарської діяльності підприємств, які виробляють теплову енергію для надання послуг з опалення та постачання гарячої води населенню та особливу соціальну роль, яку вони відіграють* (Постанови Верховного Суду від 12.02.2019 р. у справі № 917/343/18; від 05.03.2020 р. у справі № 902/484/19, від 12.02.2020 р. у справі № 916/2259/18; від 03.07.2019 р. у справі № 914/1517/18, від 29.04.2020 р. у справі № 910/1193/19, від 13.05.2019 у справі № 904/4071/18, від 23.10.2019 у справі № 917/101/19).

Зокрема, у справі №917/101/19, на основі аналізу статусу відповідача (акціонерного товариства "Полтаваобленерго") Верховний суд погодився із висновками судів першої та апеляційної інстанції, які врахували при вирішенні спору *соціальну спрямованість діяльності відповідача по безперебійному забезпеченню тепловою енергією населення*.

Підсумовуючи викладене, можна констатувати, що якщо суб'єкт господарювання надає мешканцям територіальної громади (громад) та/або об'єктам соціальної сфери (освіта, культура, будівлі комунальних підприємства, об'єкти місцевої адміністрації) послуги у сфері енергетики, водопостачання, телекомунікації, транспорту та інших сферах життєзабезпечення населення, що розглядаються як суспільне благо, яке визначає рівень якості життя громадян, забезпечує населення, підприємства та організації необхідними житлово-комунальними послугами та/або його діяльність та надавані послуги мають велике значення для економіки та промисловості, функціонування суспільства та безпеки населення, то такий суб'єкт господарювання може бути визнаний таким, що надає суспільно важливі послуги (соціально важливі послуги).

У своєму зверненні Замовник повідомив, що протягом останніх десяти років ТОВ «Сумитеплоенерго» є виробником та виконавцем послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води і водовідведення в місті Суми, а на даний час ТОВ «Сумитеплоенерго» визначено виробником та виконавцем послуг з постачання теплової енергії (централізованого опалення) та постачання гарячої води (централізованого постачання гарячої води): у межах території обслуговування на території Сумської міської територіальної громади.

За інформацією Заявника ТОВ «Сумитеплоенерго» є єдиним джерелом надання послуг з постачання теплової енергії (централізованого опалення) та постачання гарячої води (централізованого постачання гарячої води) для приблизно 70% мешканців міста Суми та численних промислових і комерційних об'єктів.

Дане підприємство в якості теплопостачальної організації здійснює виробництво та постачання теплової енергії тепловими мережами та надає послуги з постачання теплової енергії (централізованого опалення) та постачання гарячої води (централізованого постачання гарячої води) для населення, бюджетних установ, релігійних організацій та інших споживачів м. Суми.

ТОВ «Сумитеплоенерго» опалює близько 2 864 744,440 квадратних метрів житлової площі м. Суми у 900 житлових будинках, що складає приблизно 70% усієї житлової площі міста; також ТОВ «Сумитеплоенерго» опалює 25 шкіл, загальною опалювальною площею 129 030,22 кв.м та 28 медичних установ загальною площею 135 429,79 кв.м, а також ряд дошкільних навчальних закладів.

ТОВ «Сумитеплоенерго» є енергогенеруючою та теплогенеруючою компанією, яка є не тільки єдиним джерелом надання послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води для приблизно 70 % мешканців міста та численних соціальних, промислових і комерційних об'єктів, а й *учасником єдиного балансуєчого ринку в якості надавача послуг з балансування.*

З урахуванням викладеного, з урахування попередніх висновків щодо визначення терміну «соціально (суспільно) важливі послуги», *науково-правовий експерт робить висновок, що ТОВ «Сумитеплоенерго» є підприємством, яке надає соціально (суспільно) важливі послуги.*

Щодо наявності або відсутності у представницького органу місцевого самоврядування правових підстав для визнання ТОВ «Сумитеплоенерго» підприємством, яке надає соціально важливі послуги населенню, науково-правовий експерт *виходить із наступного.*

Відповідно до частини 2 статті 18 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019 року №157-IX встановлено, що додатковий перелік підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню, *може бути визначений представницькими органами місцевого самоврядування згідно із законодавством.*

Отже, законодавцем до компетенції органів місцевого самоврядування віднесено вирішення питання щодо визначення додаткового переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню.

Частиною 2 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що районні і обласні ради можуть розглядати і вирішувати на пленарних засіданнях й інші питання, *віднесені до їх відання цим та іншими законами.* Згідно з частиною 1 статті 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради правомочні розглядати і вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до їх відання.

У відкритому доступі на офіційних сайтах районних, обласних та міських рад містяться рішення про включення певних суб'єктів господарювання до переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню, *зокрема:*

1) Рішення Кіровоградської обласної ради від 30 березня 2021 р. № 91 «Про затвердження переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню» – URL: <https://oblrada.kr.ua/search>;

2) Рішення Луцької міської ради від 29 вересня 2021 р. №19/82 Про внесення змін до рішення міської ради від 07.10.2020 № 94/8 «Про затвердження переліку підприємств, установ та організацій, що надають соціально важливі послуги населенню міської територіальної громади» (згідно з яким відповідний перелік було доповнено п. 13 яким до кола підприємств додано юридичних осіб та фізичні особи-підприємці, що надають послуги з постачання теплової енергії (пара, гаряча вода та пов'язана продукція)) – URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/documents/16327260372615831-pro-vnesennya-zmin-do-rishennya-miskoi-radi-vid-07102020-948-pro-zatverdzhennya-pereliku-pidpriemstv-ustanov-ta-organizatsiy-shcho-nadayut-sotsialno-vazhliivi-poslugi-naselennyu-miskoi-teritorialnoi-gromadi>;

3) Рішення Каховської міської ради Херсонської області від 20 серпня 2020 р. № 2317/103 «Про затвердження переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню» – URL: <http://kakhovka-rada.gov.ua/ua/search>;

4) Рішення сесії Устилузької міської ради Володимир-Волинського району Волинської області №64/7 «Про затвердження переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню Устилузької міської ради» – URL: <https://ustyluzka-gromada.gov.ua/docs/517837/>;

5) Рішення Таращанської міської ради Київської області № 295-07-VIII від 16 квітня 2021 р. «Про затвердження Переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню Таращанської міської територіальної громади» – URL: <https://tarashchamr.gov.ua/news/1618989361/>

Вказані вище рішення та додатки (переліки) до них мають різний правовий зміст, але при цьому важливим є те що віднесення підприємств, установ, організацій як таких що надають соціально важливі послуги населенню територіальної громади є компетенцією представницького органу місцевого самоврядування.

Такі рішення, за умови відсутності окремого порядку, вмотивовані частиною 2 статті 18 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» та в залежності від органу місцевого самоврядування (міська, районна чи обласна ради) із посиланням на статті 25, 26, 43 та 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Окремі рішення органів місцевого самоврядування із даного питання мотивуються також із посилання на положення постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання оренди державного та комунального майна» від 03.06.2020 року №483-2020-п.

Наведені обставини є підставою для висновку про те, що *представницький орган місцевого самоврядування має правові підстави для визнання ТОВ «Сумитеплоенерго» підприємством, яке надає соціально важливі послуги населенню з постачання теплової енергії (централізованого опалення) та постачання гарячої води (централізованого постачання гарячої води) у межах території обслуговування на території Сумської міської територіальної громади.*

V. Узагальнюючі висновки науково-правової експертизи

Системний аналіз вищенаведених актів законодавства України, спеціальної юридичної літератури, а також застосування загальноприйнятих методів і прийомів доктринального тлумачення правових актів та юридичних норм, дають підстави для наступних узагальнюючих висновків по суті винесеного на вирішення науково-правової експертизи питання.

1. Представницький орган місцевого самоврядування має правові підстави для визнання ТОВ «Сумитеплоенерго» підприємством, яке надає соціально важливі послуги населенню з постачання теплової енергії (централізованого опалення) та постачання гарячої води (централізованого постачання гарячої води) у межах території обслуговування на території Сумської міської територіальної громади.

Примітка: при підготовці даного висновку використовували аналітико-методичні матеріали фахівців відділу проблем конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права імені В.М.Корецького НАН України

Науково-правовий експерт

(фахівець в галузі права):

провідний науковий співробітник

відділу проблем державного управління

та адміністративного права Інституту

держави і права імені В.М. Корецького

НАН України, член-кореспондент

Національної академії правових наук

України, заслужений юрист України

В.П. Нагребельний
Нагребельний В.П.
14.12.2024

Прошито, пронумеровано
та скріплено печаткою

Народний архів

Handwritten signature

